

VERONIKA NACHTMANNOVÁ

Slovní zásoba pro pracující v učebnicích češtiny pro cizince

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta pedagogická

Katedra českého jazyka a literatury

Posudek oponenta bakalářské práce

Téma diplomové práce *Slovní zásoba pro pracující v učebnicích češtiny pro cizince* Veroniky Nachtmannové vychází (nejen z autorčiny) praxe. Počet cizinců na území České republiky neustále stoupá a v posledních letech tvoří nezanedbatelnou skupinu lidí, kteří do naší země přijíždějí za manuální prací. Tito nekvalifikovaní či málo kvalifikovaní zaměstnanci pobývají v ČR většinou jen dočasně, avšak i tato skupina cizinců potřebuje ke svému úspěšnému fungování v české společnosti alespoň základy naší mateřštiny. Jelikož jsou učebnice češtiny pro cizince logicky koncipovány z pohledu lexika i gramatiky obecně, je zřejmé, že nevyhovují plně potřebám těchto cizinců, potažmo jejich lektorů. Diplomandka již několik let vede kurzy pro tyto pracovníky, a proto se rozhodla zmapovat lexikum týkající se práce v nejpoužívanějších učebnicích češtiny pro cizince a navrhnout pracovní list(y), který by jednak byl využitelný v tomto typu kurzů, jednak by nasměroval další lektory k vytváření podobných výukových materiálů.

Práce nejdříve seznamuje s problematikou cizinců v ČR – s klasifikací a podmínkami jejich pobytu či s vývojem jejich počtu. Poté se pozornost obrací na obor čeština jako cizí jazyk a jeho realizaci v praxi, tedy češtinu pro cizince. Mapuje vývoj metod výuky cizích jazyků, neopomíjí vznik a funkci Společného evropského referenčního rámce a vzhledem k cílové skupině studentů přibližuje i problematiku vzdělávání dospělých. Praktická část sestává z analýzy lexika ve vybraných učebnicích češtiny pro cizince, v praktických doporučení vztahujících se k výuce češtiny pro pracující cizince, kde autorka čerpá ze své praxe, a z přílohy, která nabízí reprezentativní vzorek pracovního listu, doplňujícího libovolnou učebnici češtiny pro cizince.

Nakolik se diplomandce podařilo naplnit vytčené cíle? Domnívám se, že pokud by nebyla omezena časovou tísň, jednalo by se o vynikající práci, avšak i s níže zmíněnými nedostatky jde o přínosné dílo, především z pohledu praxe.

K negativům práce patří zejména: neužívání plurálu skromnosti; odklánění od tématu, resp. zbytečné zacházení do šířky tématu; typografické nedostatky (neslabičné předložky na konci řádku apod.); občasné opomíjení uvádění zdroje (někdy text vyžaduje dokonce citaci); irelevantní a zbytečně náročný výběr učebnic k analýze; nedostatečný rozbor lexika v učebnicích (bez kritérií, jedná se spíše o obecný popis učebnic). Z drobnějších výtek bych

zmínila např. explicitnější vyjádření cíle v Úvodu; detailnější zaměření na věk studentů, v kapitole 5.2 volba jazyka více doporučujícího než mentorského či vyčlenění samostatné podkapitoly pro prezentaci vlastního výukového materiálu (s. 67) a její rozšíření.

Diplomová práce V. Nachtmannová si však zachovala i slibovaná pozitiva, ke kterým patří zejména doporučení v části 5.3 vyplývající z lektorské praxe a a poměrně obsáhlý pracovní list v přílohové části, který by mohl být propracován i detailněji, především co se týče příkladů a metodiky, nicméně i tak skýtá velmi kvalitní potenciál erudovaného lektora. Diplomandka navíc prokazuje erudovanost ve zkoumané oblasti (viz především přehled výukových materiálů), ačkoli mnohdy není s to ji tzv. „prodat“.

Je škoda, že se autorka více nezasazuje o to, co je záměrem její práce, což se odráží v některých oblastech zpracování tématu. Avšak i přes uvedené výtky shledávám diplomovou práci Veroniky Nachtmannové přínosnou a rozhodně splňující nároky kladené na tento typ prací. Proto ji **doporučuji** k obhajobě s navrženým hodnocením **velmi dobře**.

Otázky k obhajobě:

1. Na s. 66 uvádíte, že se mají lektori při výběru autentických materiálů v oblasti médií vyhýbat bulvárnímu tisku, neboť v něm bývají nespisovné výrazy, avšak ve Vámi navržených materiálech se na s. 8 a 9 objevují texty se substandardními prvky. Můžete objasnit tento rozpor?
2. V části 4.2 vyjmenováváte kritéria výběru analyzovaných učebnic. Jak bylo uvedeno výše, některá kritéria považuji za irelevantní. Ráda bych se zeptala na bod 7, tedy volbu angličtiny jako zprostředkovacího jazyka. V teoretické části jste uvedla, že valná většina uživatelů daných kurzů pocházejí z ruskojazyčného prostředí – proč jste tedy brala v úvahu toto hledisko?

V Plzni dne 6. srpna 2021

Mgr. Dita Macháčková

Publikováno s originálem

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury

Jelínková